The Daily Hebrew Journal

דער אידישער ژورנאל

פאליטיש
אונאפהענגיג
נאציאנאל

א צייטונג וועלכע ניט
פרייחיים פון אדיסדרוק
צו אלע שיכטען.

JEWISH CANADIAN DAILY
Circulates All Over CANADA And Abroad

N. Y. Public Library
476 Fifth Ave.
New York, N. Y.

VOLUME XIII No. 4909 | TORONTO, SUNDAY, SEPTEMBER, 12 1926, | יום א׳ ד׳ תשרי, (צום גדליהו), תרפ״ז. | טאראנטא, זונטאג דער 12־טער סעפטעמבער, 1926. | PRICE THREE CENTS

דייטשלאנד אפיציעל אריינגענומען אין נאציאנען ליעג און שפאניען האט רעזיגנירט

דראמאטישע סצענעס ווען דייטשלאנד ווערט אריינגענומען אין נאציאנען ליעג, דייטשער אויסערן מיניסטער מיט׳ן פראנצויזישען טרינקען פאר׳ן אייביגען פריעדען פון דער וועלט. — שפאניען האט רעזיגנירט ווייל זי האט ניט באקומען קיין פלאץ אין ליעג ראט. — טערקיי וויל ווערען א מיעטגליער פון נאציאנען ליעג.

נאציאנען ליעג וועט ניט פאר האנדלען מאנדאטען באריכט

ניט קיין קלענערע אוואציע איז געמאכט געווארען פאר שטרעזעמאנען ווען ער האט געהאלטען זיין ערשטע רעדע אין זאל פון דער נאציאנען ליעג. שטרעזמאן האט גערעדט וועגען שטענדיגען פריע־דען. א העכסט דראמאטישער קלימאקס צו דייטשלאנד׳ס אריינטריט אין נאציא־נען ליעג איז פארגעקומען נעכסטען אוונט ביי א מיטאג וועלכער איז געגעבען גע־ווארען פון זשורנאליסטען צו וועלכען עס זענען געווען איינגעלאדען פארטרעטער פון אלע נאציאנען.

שטרעזמאן, דער דייטשער אויסערן מיניסטער, איז מיט א גלאז אין האנט ארעבערגעגאנגען צום צווייטען עק טיש ביי וועלכען עס איז געזעסען דער פראנ־צויזישער אויסערן מיניסטער בריאן, און שלאגענדיג די גלעזער האבען ביידע גע־טרונקען.

אלע אנוועזענדע זענען געווען גע־ריהרט ביי טרעפנדען זעהענדיג, ווי די צוויי הויפט געגנער אין דער לעצטער וועלט מלחמה וועלכע האבען אם שטארק־סטען געליטען, זענען יעצט אמת׳ע פריינט.

טערקיי וויל אריין אין דער נאציאנען ליעג

טערקיי האט זיך אפיציעל פארגע־שלאגען אלס מיטגליער צ׳דער נאציאנען ליעג, אבער זי פארלאנגט אויך אריינגע־נומען צו ווערען אלס מיטגליער אין נאר־ציאנען ליעג אאנסיל. עס איז צווייפעל־האפט אויב זי׳ווערט עס באקומען.

פראגע וועגען מאנדאטען באריכט

דער באריכט פון דער מאנדאטען קאמיסיע וועט דיסקוטירט ווערען ביי דער נאציאנען ליעג פיליייכט קומענדע וואך, אבער ווי עס ווערט ערקלערט וועט די ליעג ניט נעהמען קיין שטעלונג וועגען באריכט ביז דער נאציאנען ליעג־אט וועט זיך פארזאמלען קומענדען דע־רעצעמבער, ווייל ענגלאנד און פראנק־רייך ווילען פריהער דורכשטודירען די פארערינגען פון דער מאנדאטען קאמי־סיע.

10 יאהרינער אינגעל א צווייטער בריטבארד

ווארשא, סעפטעמבער, 11, (איטא.)

אלע אידען זענען זעהר ענטוזיאס־טיש איבער דעם נייעם שמשון הגבור, וועלכער האט זיך באוויזען, א צווייטער בריטבארד, וועלכער רייסט קייטען אין ברעכט אייזען. דאס איז דער צעהן יאה־ריגער מישא געלער פון ווילנא.

אינטערעסאנט איז, אז מישא איז א דארער און בלייבט אינגעל, און דאך באווייזט ער פונקט אזעלכע קונצען ווי דער פארשטארבענער זישע בריטבארר.

קאלאנעל רוזוועלט פארדאמט דעם קלען

ניאגרא פאלס נ. י. סעפ. 11 (איטא).

קאלאנעל טהעאדאר רוזוועלט, א זוהן פון דעם פארשטארבענעם אמעריקאנער פרעזידענט רוזוועלט האט אפעלירט צום אמעריקאנער לעגיאן זיך ניט צו באטייליגען איג׳ם קו קלוקס קלען פאראד, וועל־כער וועט פארקומען אין וואשינגטאן. דער אפיעל איז פון דעם קאלאנעל גע־מאכט געווארען ביי דער יעהרליכער קאנ־ווענשאן פון לעגיאן וועלכע ווערט דאן אפגעהאלטען.

דער לעגיאן האט רוזוועלט געזאגט, טאר ניט מאכען קיין אונטערשיעד צווי־שען א מענשען און זיין רעליגיע. דאס איז נעגען דעם גייסט פון אמעריקאנער פריי־הייט און אמעריקאנער טראדיציעס. אמע־ריקע האט ניט געמאכט קיין אונטער־שיעד אויף די שלאכטפעלדער ווען מיר האבען אלע געהעמפט צוזאמען נעגען שונא.

אידען אין פוילען זענען פטור געווא־רען פון אנטיסעמיטישען משומד

ווארשא סעפט. 11 (איטא).

די אידען אין פוילען פרעהען זיך דערמיט וואס דזשעדזיי איז ענטזאגט גע־ווארען פון זיין שטעלע אינ׳ם פוילישען ריאן מיניסטעריום.

דזשעדזיי איז דער דער נעשמד׳טער סיפיציירער זאצען פון דער אידישער פרע־איד ארענשטיין וועלכער איז פאר פיעלע יאהרען געווען דער אפיציעלער בארייב־טער צום אינערען מיניסטעריום וועגען דער אידישער פרעסע און וועגען אידישע אפיהרען אנטיסעמיטישע ענינים אין פוילען. ארענשטיין איז פאר־אנטווארטליך פאר די פיעלע אנטיסעמי־טישע העצעס אויף אידען. אין פוילען, זייענדיג אליין פון א חסידישער אמי־ליע און א געלעהרענטער פלעגט ער אין דער ״דווא גראשא״ טאג טעגליך פאלי־סיפיציירען זאצען פון דער אידישער פרע־סע און פלעגט עס שטארק צובלאזען. גע־בענדיג דערמיט די אנטיסעמיטען מאטע־טער צום אינערען מיניסטעריום וועגען דער אידישער פרעסע און וועגען אידישע אנטיסעמיטישע העצע געגען די אידען.

בראמיאנו ערקלערט זיך אין ליעבע צו אידען

בוקארעסט סעפטעמבער 11 (איטא).

דער געוועזענער רומענישער פרע־מיער בראטיאנו האט נעכטען אויפגענו־מען א אידישע דעפוטאציע אין טשערנא־וויץ וועלכע איז באשטאנען פון בראנד־מאן, קרייזעל און וואלצער. בראטיאנו האט ערקלערט אז זיין פארטיי האט ניט סימפאטיזירט מיט דער אנטיסעמיטישער באוועגונג, און אונטער זיין רעזשים האט פראפעסאר קוזא ניט געקענט האבען קיין ערפאלג, אבער אונטערן יעצטיגען רע־זשים האט זיך דער אנטיסעמיטיזם פאר־שפרייט.

רייידענריג וועגען ציוניזם האט בראַ־טיאנו ערקלערט, אז ער סימפאטיזירט שטארק מיט דער דאזיגער באוועגונג ווייל דאס איז אן אידיאלע באוועגונג. דאס איינציגע וואס ער איז געגען איז, אז די ציוניסטען זאלען זיך מישען אין דער פאליטיק פון לאנד.

טראצקי איז פאר זיי ניט סיין נאמען

מאנטשעסטער, סעפט. 11, (איטא).

צוויי מאנטשעסטער אידען וועמענס נעמען עס איז טראצקי האבען זיך גע־ווענדעט אין געריכט מיט א בקשה צו ענדערען זייערע נעמען. די אורזאכע האבען די אידען אנגעגעבען דאס וואס זיי האבען געהאט צופיעל אונאנגענעהמ־ליכקייט צוליעב דעם וואס מענשען דענ־קען, אז זיי זענען קרובים פונ׳ם באַ־ריהמטען באלשעוויסטישען פיהרער לעאן טראצקי.

שיקואל פון שפאנישען דיקטאטאר וועט היינט באשטימט ווערען

מאדריד סעפטעמבער 11.

מארגען (היינט זונטאג) קומט פאר די פלעביסציט אין שפאניען וועגען דע ריוועראַ׳ס רעזשים.

די אפשטימונג איז באשטימט געווא־רען נאך איידער דער אויפשטאנד פון דער ארמיי איז פארגעקומען אין לאנד, און דערפאר זיינען די פארבערייטונגען צו דער אפשטימונג פונקט ווי געווען.

א שטארקער אפמאיין ווערט אנגע־פיהרט אין לאנד געגען דע ריוועראס דיק־טאטור, און די רעגיערונג פארזיכערט אז די בירגער וועלען אין קיין הינזיכט ניט געשטערט ווערען אין דער אפשטימונג.

אלע שפאנישע בירגער מענער און פרויען 18 יאהר און עלטער האבען א רעכט צו שטימען, אויך שפאנישע בור־גער אין אויסלאנד קענען שטימען מעל־דענדיג זיך צו די פארשיעדענע קאנסולען, אין פאל ניט קענען זיי טעלעגראפירען זייר ערע שטימען.

בראנזוויק עוועניו תלמוד תורה קאמפיין ווערט היינט ערעפענט

ערעפענונג וועט פארקומען ביי א גרויסארטיגען באנקעט היינט אויזענט מיט רבי זלאטניק אלס הויפט רעדנער. — קאמפיין באצוויעקט צו שאפען פינף און צוואנציג טויזענט דאלאר.

היינט 7 אווענט, וועט ביי א גרויס־ארטיגען באנקעט אפיציעל ערעפענט ווע־רען דער פינף־און־צוואנציג טויזענט דא־לאר קאמפיין פאר דער בראנזוויק עוו. תלמוד תורה, מיט רבי זלאטניק, איצטי־גער סעקרעטאר פון דער קאנאדער ציוניסטישער אָרגאניזאציע אלס הויפט רעדנער.

הרב י. ל. זלאטניק

היינט א פאלקס פאר־איין זאמלונג

היינט קומט פאר די האלב יעהרליכע הויז צו הויז זאמלונג פון אידישען פאלקס פאראיין, צו גונסטען דער הילפס אינסטיטוציע, וועלכע נוטיגט זיך אין פינאנציעלע מיטלען.

עס איז ניט נאר דער חוב פון מאַ־ראנטאר אידען צו געבען זייערע ביישטיי־ערונגען. נאר עס איז אויך יעדענס פליכט צו העלפען אין דער זאמלונג ווערענדיג א וואלונטיר.

דיסטריקטען פאר דער זאמלונג וועלען ארויסגעגעבן ווערען היינט פריה אין פאראיינס אפיס, 26 סיסעל סטריט.

דער אידישער תלמוד תורה

אויסבויענדיג די תלמוד־תורה האַ־בען מיר אויפגעטאן א גרויסע זאך אין שטאדט, און עס איז בלויז נויטיג אז יעדער איינער זאל אליין קומען און זיך איבערצייגען אין אונזער וויכ־טיגער ארבייט. מיר מוזען אבער אפע־לירען צו די היגע אידען פאר שטיצע. עס איז נויטיג צו האבען א יעהרליכע מיטגליד־ערשאפט פון אמווייניגסטענס פינף־און־צוואנציג טויזענט דאלאר צו אנגעהן מיט דערארבייט.

איך אפעליר דערפאר צו אלעמען צו העלפען אונז שאפען דיזע צאהל. ווינשענדיג אייך א כתיבה וחתימה טובה,

ע. פולאן,
פרעזידענט פון דער תלמוד תורה.

דער קאמפיין וועט אנהאלטען א וואך צייט, און אלע פארבארייטונגען זע־נען געמאכט אז דער קאמפיין זאל זיין אן ערפאלג.

קאסטענס מיט מארפין פארכאפט אין קוויבעקער האפען

אטאווא סעפטעמבער 11.

צוויי קאסטענס וועלכע האבען ענט־האלטען 150 פונט מארפין זענען לעצטען זונטאג פארכאפט געווארען פון קאס־טאם בעאמטע צוזאמען מיט ״מאונטער פאליס״ אין קוויבעקער האפען. אזוי איז היינט אפיציעל אנאנסירט געווארען.

די ווערטה פון דעם ווערט ניט אנגע־נעבען אבער אויף ווי ווייט עס איז באַ־קאנט, קאסט דער דאזיגער טויטליכער ״דראג״ פון 25 ביז 50 דאלאר אן אונץ.

די קאסטענס זענען געווען אדרעסירט פאר א געוויסער שטארט אין כינא און האבען זיך געפונען אויף דער שיף ״אלו־ניס״, מען ווייסט אבער וואס דאס מיינט.

אלטער מאנוסקריפט פון חומש געפונען

מאסקווע, סעפטעמבער, 11, (איטא).

פראפעסאר לוריע האט אינ׳ם ווינ־קעלשטיין פון אן אלטער בוכארער שוחל געפונען א מאנוסקריפט פונ׳ם חומש וועלכער איז איבער טויזענט יאה־אלט, צוזאמען מיט נאך וויכטיגע דא־קומענטען.

די לענינגראדער ווייסענשאפט אקא־דעמיע האט ארויסגעשיקט דעם באַ־ריהמטען רוסישען שפראכען - קענער פראפעסאר קאקאווצעוו צו אונטערזוכען די געפונענע מאנוסקריפטען.

מעיאר פאסטער באגריסט טא־ראנטאר ארזען

מעיאר פאסטער האט אריינגע־שיקט צום ״זשורנאל״ די פאלגענדע באגריסונג צו די ארזען פון טא־ראנטא:

״מיין ניי־יאהר וואונש צו די אי־דען פון טאראנטא אין פרט און כלל, איז א גליקליכען יאהר און אז קומענדער יאהר זאל זיין פון מעה־פאגערס פאר טאראנטא און גאנץ קענערע צו וועלכען די אידען זענען גרויסע מיטהעלפער.

טהאמאס פאסטער.

פראפעסאר לעסינג אויף א לעקציע טור

פראג, סעפטעמבער, 11, (איטא).

די לאקאלע ציוניסטישע אָרגאניזאַ־ציע האט איינגעלאדען פראפעסאר טהע־אדאר לעסינג פון האנאווער, געגען וועַ־מען די אנטיסעמיטישע סטודענטען האַ־בען געמאכט א סטרייק, ווייל ער איז א איד. פאר א לעקציע - טור איבע־טשעכאסלאוואקיען, וועלכער וועט זיך אנהויבען אין אקטאבער.

ה. הערשמאן קומט היינט אין טאראנטא

פינף יאהר איז געווארען זייט אין קענערע זענען געבראכט געווארען הונ־דערט און פופציג אידישע יתומים פון אוקראינע, און לכבוד דער פאסירונג קומט היינט אהער צופאהרען דער פאטער פון די יתומים, ה. הערשמאן פון מאָנט־רעאל, וועלכער האט געבראכט די קינדער פון יענער זייט ים.

ה. הערשמאן ברענגט אויך זיין אדאפטירטע טאכטער ״פייגעלע״, וועלַ־כע וויל זיך זעהען מיט אלע איהרע חבר־טעס, און וועט זיך נעהמען מיט זיי אין 231 בוטה עוועניו.

אין טאראנטא זענען פאראן ארום פופציג אדאפטירטע קינדער.

באמבע געווארפען אויף איטאליענישען פרעמיער פינף פארוואונדעט

צווייטע פראבע צו טויטען איטאליענישען פרעמיער האט זיך ניט איינ געגעבען. — איטאליענער וועלכער האט די באמבע געווארפען ארעסטירט אויפ׳ן פלאץ מיט נאך צוויי באמבעס גרייט צו אר־בייט וועלכע איז געווען אהן ערפאלג.

רוים, סעפטעמבער, 11

ווידער איז געמאכט געווארען אן אונגעלונגענע פראבע צו טויטען דעם ״שווארצען״ פרעמיער פון איטאליען, אבער דאס מאהל, פונקט ווי די פרי־הערדיגע צוויי פראבען האט זיך ניט איינגעגעבען.

מוסאליני איז געפאהרען אין אַ אויטאמאביל פון זיין זומער היים, וועל־כע געפינט זיך ניט ווייט פון רוים אין ווען ער איז אנגעקומען ניט ווייט פון דער געביידע פון אויסלענדישען מיניס־טעריום איז א באמבע אויף איהם גע־ווארפען געווארען פונדעסטוועגען מענשען זענען ערענסט פארוואונדעט געווארען, אבער מוסאליני׳ן האט עס ניט געשאדט.

דער באמבע - ווארפער א געוויסער איטאליענער מיט׳ן נאמען גיאוואניני, איז גלייך ארעסטירט געווארען. אין די קעשענעס ביי איהם האט מען געפונען נאך צוויי באמבעס. ער האט דערצעהלט אז ער איז געקומען אין איטאליען פון אויסלאנד, און איז מיט שווערינקייטען אָנגעקומען אין רוים, ווייל ער האט ניט געהאט קיין פאספארט.

די נייעס וועגען דער געשעהענישׂ איז געהאלטען געווארען אין גרויס אוב צו פארמיידען אומרוהיג אין לאנד.

אזוי שנעל ווי די באמבע האט עקספלאדירט, האבען זיך טויזענטע מענשען ארומגעקליבען ארום דער רעגי־רונגס געביידע, אבער ווען מען האט זיך דערוואוסט אז מוסאליני איז ארויס אומבאשעדיגט, האט דער עולם געשריי־ען:

״לאנג לעבען זאל מוסאליני!״

אין איטאליען באשולדיגט מען די שטארקע אנטי־פאשיסטישע פראפאגאנ־דע, וועלכע ווערט אָנגעפיהרט אין אויס־לאנד פון די איטאליענישע אנטי־פא־שיסטען פאר דעם וואס די באמבע איז געשענען ביי איהם האט מען געפונען אויפ׳ן פרעמיער געווארען. מען זאגט אז די דאזיגע פאראינטערע־סירטע האבען פינאנציעל געהאלפען גו־אוואנינען.

פרעמיער מוסאליני.

דאס איז דאס צווייטע מאהל דאס יאהר וואס א פראבע ווערט געמאכט צו טויטען מוסאליני׳ן. מיט א קורצער צייט צוריק האט אן ענגלישע פרוי אויף איהם געשאסען און איהם בלויז פארוואונדעט.

ענגלאנד האט געשיקט א שארפען פראטעסט צו כינא

לאנדאן סעפטעמבער 11.

ביז יעצט האט נאך ענגלאנד ניט געטאן קיין זאך וועגען דער קאמפליצי־טער לאגע אין כינא אויסער דעם וואס זי האט אפגעשיקט א שארפע פראטעסט נאטע צו דער רעגיערונג אין פעקין דער־פאר וואס אן ענגלישער אפיציער איז געשאסען געווארען אין דעם פארט פון יאנגטס, כינא.

די ענגלישע רעגיערונג ווייסט אז די רעגיערונג אין פעקין איז מאכטלאז און קען קיין זאך ניט טאן. אבער אויסער דעם וואס ענגלאנד האט אהין געשיקט עטליכע קריעגס שיפען וועלכע ווארטען אויף ווייטערע אָרדערס האט זי קיין זאך ניט געטון.

אין רעגיערונגס קרייזען ווערט פאר־זיכערט אז אזוי שנעל ווי פרעמיער באלד־ווין וועט צוזאמענרופען א קאבינעט זי־צונג וועט אָנגענומען ווערען א באשטימ־טע שטעלונג.

ראקפעלער איז נאך אלץ דער רייכסטער מענטש

וואשינגטאן סעפטעמבער 11.

אמעריקע האט בלויז איין ביליאנער, זיבען הונדערט מולטי מיליאנערען און עלף טויזענט איינפאכע מיליאנערען, האט היינט ערקלערט דער טעקס קאלעקטאר פון אמעריקע.

דער ביליאנער איז ראקפעלער און דער צווייטער נאך איהם איז הענרי פארד.

פרייטאג
ערב יום כפור
וועלען ערשיינען אלע
ניי יאהר ווינשונגען
וועלכע האבען ניט געקענט אריין אין
אונזער ראש השנה אויסגאבע.
אויב איהר ווילט באגריסען אייערע
פריינט דורכ׳ן ״זשורנאל״
מוז עס איצט.